

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor

cu privire la aprobarea proiectului de lege privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică (prima rundă)		
<p>Ministerul Afacerilor Externe (Scrisoarea nr. DI/3/041-7215 din 9 iulie 2024)</p>	<p>Comunică următoarele propuneri.</p> <p>La art. 3 din proiectul de lege, înlocuirea sintagmei „confirmat notarial” cu sintagma „legalizat notarial”.</p> <p>La art. 27 din proiectul de lege:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sintagma „și pentru a asigura readucerea copilului în țară la sfârșitul perioadei de vizită” din textul articolului excedează domeniul enunțat prin titlul articolului și, drept urmare, urmează a fi exclusă sau formulată într-un articol distinct. De asemenea, această reglementare depășește competențele funcționale ale instituțiilor serviciului diplomatic ale Republicii Moldova; - Înlocuirea sintagmei „fie ambasadei ori consulatului Republicii Moldova din acel stat” cu sintagma „fie 	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Sintagma menționată a fost exclusă.</p> <p>Se acceptă.</p>

	<p>misiunii diplomatice sau oficiului consular ai Republicii Moldova în acel stat”.</p>	
<p>Curtea Supremă de Justiție (Scrisoarea nr. 413 din 16 iulie 2024).</p>	<p>Salută modificările propuse și comunică următoarele obiecții și propuneri.</p> <p>Prevederile din art. 7 alin. (2) și art. 15 alin. (1) și (2) din proiectul de lege sunt stipulate în Codul de procedură civilă și anume la art. 293¹ și art. 293⁴ alin. (1). În acest context, este de remarcat că existența a două acte normative care conțin mai multe prevederi identice nu răspunde cerinței calității actelor normative, privind asigurarea unicității reglementărilor și evitarea paralelismelor în legislație.</p> <p>La art. 21 din proiectul de lege, includerea după alin. (1) a unui nou alineat cu următorul cuprins: „Avocatul depune cererea de executare silită, însoțită de titlul executoriu, la executorul judecătoresc desemnat, în termen de 7 zile de la data primirii înștiințării desemnării de către președintele Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești”.</p> <p>La art. 24 din proiectul de lege, Curtea consideră că și în cazul soluționării cererii privind exercitarea dreptului</p>	<p>Se acceptă parțial. Art. 7 alin. (2) și art. 15 alin. (1) au fost ajustate pentru a face trimitere la prevederile art. 293¹ și respectiv art. 293³ din Codul de procedură civilă. Totodată, cu privire la art. 15 alin. (2) notăm că textul stabilește „14 zile lucrătoare” de la data pronunțării dispozitivului acesteia. Or, art. 293⁴ din Codul civil stabilește termenul de „14 zile”, fără a specifica dacă sunt zile calendaristice sau lucrătoare. Astfel, propunerea este de a clarifica că acest termen se referă la zile lucrătoare.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

	<p>de vizitare a copilului, persoana fizică, instituția sau autoritatea interesată din străinătate trebuie să beneficieze de asistență juridică garantată de stat indiferent de nivelul veniturilor. Prin urmare, Curtea consideră necesar renumerotarea aliniatelor și includerea după alin. (3) a unui nou aliniat cu următorul cuprins „Dispozițiile art. 11 se aplică în mod corespunzător”.</p> <p>La art. 25 alin. (2) din proiectul de lege, completarea aliniatului cu sintagma „precum și la momentul restituirii acesteia”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Curtea de Apel Chișinău (Scrisoarea nr. 4-35/3-1662 din 16 iulie 2024)</p>	<p>Susține proiectul propus și comunică următoarele propuneri.</p> <p>La art. 14 alin. (1) din proiectul de lege, înlocuirea sintagmei „articolului 12” cu sintagma „articolului 9”, deoarece norma reglementează dreptul persoanei fizice de a sesiza instanța de judecată, instituția sau autoritatea centrală din străinătate în cazul restituirii cererii de către autoritatea centrală, situație reglementată de prevederile art. 9 din proiectul de lege.</p> <p>La art. 14 alin. (3) ultima propoziție din proiectul de lege, excluderea cuvântului „poate”, pentru a evita interpretări confuze.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova (Scrisoarea nr. 253 din 16 iulie 2024)</p>	<p>Comunică propunerea proiectului pentru aprobare.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat (Scrisoarea nr. 101 din 17 iulie 2024)</p>	<p>Comunică următoarele propuneri.</p> <p>La art. 12 alin. (1) din proiectul de lege, înlocuirea sintagmei „de către un avocat specializat, prin înaintarea documentației Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat” cu sintagma „de către un avocat specializat desemnat de Oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat”.</p> <p>La art. 12 alin. (2) din proiectul de lege, înlocuirea sintagmei „Președintele Consiliului Național desemnează, în termen de 3 zile calendaristice” cu sintagma „Coordonatorul Oficiului teritorial al Consiliului Național desemnează, în termen de 3 zile lucrătoare”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Afacerilor Interne (Scrisoarea nr. 40/2960 din 17 iulie 2024)</p>	<p>Comunică susținerea proiectului cu următoarele obiecții și propuneri.</p> <p>În proiectul de lege se utilizează vârsta de până la 16 ani, ceea ce corespunde Convenției, dar contravine Codului Familiei nr. 1316/2000 care prevede că în cazul în care părinții locuiesc separat, copilul care a</p>	<p>Nu se acceptă. Prevederile Codului familiei nr. 1316/2000 invocate cu privire la alegerea de către copilul care a atins vârsta de 14 ani a părintelui cu care</p>

atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinți vrea să locuiască. Astfel, se consideră oportun uniformizarea cadrului normativ privind limita de vârstă, în scopul evitării potențialelor dificultăți în aplicarea unor norme aflate în contradictoriu.

vrea să locuiască se regălesc la art. 63 din Cod. Articolul se referă la „domiciliul copilului minor”. Convenția de la Haga operează cu termenul de „reședință obișnuită a copilului” care nu se echivalează automat cu „domiciliul copilului”. În circumstanțe particulare, aceste două ar putea coincide, dar acest fapt trebuie analizat de la caz la caz. Curtea de Apel Chișinău va analiza circumstanțele fiecărui caz particular pentru a stabili dacă copilul a fost deplasat/reținut ilicit în afara reședinței sale obișnuite. Prin urmare, definiția termenului de „reședință obișnuită a copilului” presupune locul care exprimă o anumită integrare a copilului într-un mediu social și familial și care demonstrează o legătură apropiată și stabilă a acestuia cu locul vizat. Astfel, toate elementele de fapt relevante trebuie luate în considerare pentru a stabili locul reședinței obișnuite a copilului și nu se limitează doar la domiciliul copilului. În acest sens, notăm că ar putea exista situații în care copilul cu vârsta de 14 ani a ales să locuiască cu unul din părinți care își are domiciliul în Republica Moldova. Ulterior, părintele în discuție scoate copilul peste hotarele Republicii Moldova pentru un termen de peste 30 de zile, fără consimțământul

	<p>Prin aprobarea proiectului de lege și respectiv a noțiunii „deplasarea ilicită a copilului” se va genera o contradicție sau o incompatibilitate între două norme juridice, ce se referă, pe deoparte, la art. 1 alin. (2) din Legea nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova și, pe de altă parte, proiectul de lege supus avizării.</p> <p>De clarificat dacă sunt subiecți ai noțiunilor „deplasarea ilicită a copilului” și „reținerea ilicită a copilului”, elevii și studenții care nu au împlinit vârsta de 16 ani și sunt înmatriculați la studii în instituții de învățământ din alte state.</p>	<p>celuilalt părinte. Acest fapt ar constitui o deplasare/reținere ilicită în sensul Convenției.</p> <p>Nu se acceptă. Propunerea înaintată nu este fundamentată, din motiv că „deplasarea ilicită a copilului” nu se va considera automat în momentul traversării hotarului, dar din momentul când instanța de judecată se va expune în acest sens, dar pentru a ajunge la această etapă este necesar de prezentat probe concludente în acest sens. Adicional, atragem atenția că conform art. 7 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat.</p> <p>Nu se acceptă. A se vedea comentariul de mai sus. De asemenea, un element important este și faptul că Curtea Constituțională a reiterat în mod constant în jurisprudența sa că legislația nu poate să abunde în texte explicative. Pornind de la principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea a reținut că una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai curând la categorii generale, decât la liste</p>
--	--	--

Prin art. 4 din proiectul de lege care stabilește „Principiile protecției copilului” are loc dublare a normei juridice, deoarece principiile de protecție a copilului sunt reglementate de Legea nr. 370/2023 cu privire la drepturile copilului. Astfel, se pot întâmpina dificultăți în ceea ce privește respectarea legii sau drepturile și obligațiile în raport cu statul, dacă există incertitudine cu privire la care normă este valabilă sau predominantă.

Menționarea în proiectul de lege a autorităților cu atribuții directe și indirecte, responsabile de protecția copiilor pe domeniile de competență.

exhaustive. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept există un element inevitabil de interpretare. Astfel, la soluționarea cererilor parvenite, Curtea de Apel Chișinău va analiza circumstanțele fiecărui caz particular pentru a stabili dacă a existat o deplasare/reținere ilicită în afara reședinței obișnuite a copilului vizat. La determinarea reședinței obișnuite a copilului, în fiecare caz particular, se iau în considerare toate elementele de fapt relevante.

Nu se acceptă.

Principiile enunțate la art. 4 din proiectul de lege se referă anume la o categorie specială de copii - copii deplasați și/sau reținuți ilicit și ele derivă din cele prevăzute în Legea nr. 370/2023 care se referă la toți copiii la modul general. Astfel, nu se constată un risc de incertitudine cu privire la care normă este valabilă sau predominantă.

Nu se acceptă.

A se vedea comentariul privind expunerea Curții Constituționale. Prin urmare, s-a decis să se recurgă la o categorie generală decât la o listă exhaustivă, deoarece pot surveni o multitudine de situații pe parcursul soluționării cererilor care ar necesita implicarea diferitor instituții,

	<p>Reformularea textului de la art. 17 alin. (1) din proiectul de lege, întrucât în Republica Moldova este aprobat modul de recunoaștere a actelor oficiale emise de către autoritățile altor state pentru a fi utilizate în Republica Moldova și a actelor oficiale emise de către autoritățile Republicii Moldova pentru a fi utilizate în străinătate.</p> <p>Completarea art. 18 din proiectul de lege cu următoarele două alineate: „(4) Copia de pe actul de dispoziție prin care se dispun măsurile prevăzute de alin. (2) se transmite imediat Agenției Servicii Publice în cazul interzicerii eliberării unui document de călătorie pentru copil, iar Inspectoratului General al Poliției de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne în cazurile ridicării pașaportului copilului sau a altui document de călătorie și interzicerii traversării de către copil a hotarelor Republicii Moldova, pentru instituirea unui consemn la frontieră. (5) În cazul ridicării pașaportului copilului sau a altui document de călătorie Inspectoratul General al Poliției</p>	<p>care nu pot fi prevăzute cu exactitate și în totalitate. Astfel, nu se consideră oportun de menționat expres autoritățile responsabile de protecția copiilor pe fiecare domeniu de competență.</p> <p>Nu se acceptă. Formula în discuție a fost inclusă la propunerea Ministerului Justiției în cadrul consultărilor privind elaborarea proiectului de lege vizat luînd în considerare angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova</p> <p>Se acceptă parțial. A fost inclus în proiectul de lege alineatul „În cazul ridicării pașaportului copilului sau a altui document de călătorie Inspectoratul General al Poliției de Frontieră îl expediază instanței de judecată care a emis actul de dispoziție”. Totodată, ce ține de primul alineat propus de MAI, considerăm că cele menționate la art. 18 alin. (3) din proiect reflectă suficient de clar procedura, iar alineatul propus ține strict de aplicarea legii.</p>
--	--	---

	<p>de Frontieră îl expediază instanței de judecată care a emis actul de dispoziție.”</p> <p>Excluderea cuvântului „civile” de la art. 19 alin. (2) din proiectul de lege și înlocuirea sintagmei „cuprinse între 100 și 200 de unități convenționale” cu sintagma „conform legislației”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>A fost exclus cuvântul „civile”. Totodată, se consideră necesar de menținut sintagma „cuprinse între 100 și 200 de unități convenționale” pentru a stabili o limită clară a amenzii pe care instanța o poate aplica.</p>
<p>Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești (Scrisoarea nr. 575 din 15 iulie 2024)</p>	<p>Comunică următoarele recomandări.</p> <p>Cu privire la art. 21 din proiectul de lege, în cadrul procedurii de executare silită, este esențială interacțiunea directă cu copiii și pregătirea specială pentru a gestiona astfel de situații delicate. Executorii judecătorești nu dețin această pregătire specializată, deoarece nu se încadrează în profilul lor profesional. Având în vedere aceste aspecte, este oportun ca atribuțiile prevăzute la art. 21 să fie delegate organelor de poliție, în colaborare cu reprezentanții autorității tutelare. Această delegare ar asigura o abordare mai adecvată și mai sensibilă în interacțiunea cu copiii, având în vedere experiența și pregătirea specifică a acestor instituții în astfel de situații.</p> <p>UNEJ invocă și o hotărâre CtEDO în care „Curtea a considerat deosebit de surprinzător faptul că autoritatea pentru protecția copilului și-a declinat întreaga responsabilitate și implicare în cazul reclamantului”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Potrivit art. 21 alin. (3) din proiectul de lege, „executarea se va efectua în prezența obligatorie a unui reprezentant al autorității tutelare teritoriale. Executorul judecătoresc poate solicita, după caz, concursul altor persoane cu competențe în domeniul protecției copilului”. Astfel, procedura de executare nu se va face doar de către executor, dar și cu participarea obligatorie a unui reprezentant al autorității pentru protecția copilului și, după caz, a altor persoane cu competențe relevante. Astfel, ar putea fi implicați și reprezentanții organelor de poliție. Prin urmare, nu poate fi vorba de vreo declinare a responsabilității sau implicării din partea autorității pentru protecția copilului, în sensul reținut de CtEDO în</p>

		hotărârea invocată. Ce ține de lipsa unei pregătiri specializate a executorilor, această problemă poate fi soluționată prin intermediul unor activități de instruire sau capacitate.
Agencia Servicii Publice (Scrisoarea nr. 01/1422 din 17 iulie 2024)	Comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor.	Se acceptă.
Centrul Național Anticorupție (Scrisoarea nr. 06/2/11733 din 17 iulie 2024)	Solicită expedierea proiectului definitiv, însoțit de nota de fundamentare și de sinteză.	Se acceptă.
Ministerul Finanțelor (Scrisoarea nr. 04-03/488/1132 din 18 iulie 2024)	Comunică următoarele propuneri. La art. 15 alin. (1) din proiectul de lege, după sintagma „se judecă în fond” de completat cu textul „de către Curtea de Apel”. Reieșind din faptul că la moment cadrul legal reglementează mecanismul și procedura de executare a documentelor executorii, este inoportun de a atribui în sarcina Serviciului Fiscal de Stat executarea amenzilor civile aplicate pentru neexecutarea hotărârilor judecătorești de înapoiere a copilului, or din conținutul art. 21 alin. (1) lit. b) din proiect, rezultă că hotărârea prenotată se va expedia executorului judecătoresc pentru executare.	Nu se acceptă. Competența Curții de Apel Chișinău este reflectată expres în proiectul de lege și în Codul de procedură civilă (la Capitolul XXV ¹). Se acceptă. Alin. (1) lit. b) de la art. 21 din proiectul de lege a fost exclus.
Centrul de Armonizare a Legislației	Se consideră necesară examinarea proiectului național și prin prisma actului UE în vederea transpunerii	Se acceptă parțial.

<p>(Scrisoarea nr. 31/02-69-7986 din 19 iulie 2024)</p>	<p>normelor adiționale de la Capitolul III „Răpirea internațională de copii” din Regulamentul (UE) 2019/1111 al Consiliului din 25 iunie 2019 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind răpirea internațională de copii (reformare).</p>	<p>Prevederile Capitolului III din Regulamentul UE menționat se regăsesc în substanță în proiectul de lege. Totodată, art. 9, 15, 19, 20 și 21 au fost completate în modul corespunzător.</p>
<p>Ministerul Justiției (Scrisoarea nr. 04/1-7294 din 31 iulie 2024)</p>	<p>Comunică următoarele propuneri.</p> <p>Cu privire la denumirea proiectului, la pct. 6 din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 347/2022, este prevăzută acțiunea privind „Elaborarea și aprobarea Legii privind punerea în aplicare a prevederilor Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii de la Haga din 25 octombrie 1980”. În context, autorul urmează să explice acest aspect.</p> <p>La art. 3 din proiectul de lege: Noțiunile de „deplasarea ilicită a copilului” și „reținerea ilicită a copilului” nu corespund reglementărilor statuate în <i>Convenție</i> or, conform art. 3, deplasarea sau reținerea unui copil se consideră ilicită când are loc prin violarea unui drept privind încredințarea, rezultat, între altele, dintr-o atribuire deplin drept, dintr-o hotărâre judecătorească sau</p>	<p>Se acceptă. Nota de fundamentare a fost ajustată pentru a explica schimbarea denumirii proiectului de la „Legea privind punerea în aplicare a prevederilor Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii de la Haga din 25 octombrie 1980” la „Legea privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite”.</p> <p>Nu se acceptă. Notăm că asemenea cerință, <i>i.e.</i> de a avea consimțământul celuilalt părinte/reprezentant legal pentru a scoate copilul peste hotare pentru a evita încadrării acestui fapt ca și deplasare sau reținere ilicită a copilului, este impusă și în alte</p>

administrativă sau dintr-un acord în vigoare potrivit dreptului acelu stat, atribuit unei persoane, unei instituții sau oricărui alt organism în comun sau singur, în conformitate cu legislația statului în care copilul își avea reședința obișnuită, imediat înaintea deplasării sau reținerii sale și dacă în momentul deplasării sau reținerii acest drept era exercitat în mod efectiv fie în comun, fie în mod individual, fie ar fi fost astfel exercitată, dar pentru deplasare sau reținere. Din reglementarea propusă de către autor, se constată că, orice scoatere a copilului din țara unde își are reședința obișnuită pentru o perioadă mai mare de 30 de zile sau neînapoierea lui după expirarea a 30 de zile fără acordul scris, confirmat notarial, al celui alt reprezentant legal este ilicită, în pofida faptului că nici un drept atribuit unei persoane nu a fost încălcat.

state, printre care menționăm: Belgia, Lituania, Germania, Elveția, Franta și Letonia.

Potrivit Convenției, pentru a fi considerată ilicită, deplasarea/reținerea copilului trebuie să încalce un drept privind încredințarea. În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (2) din Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului, „răspunderea pentru creșterea copilului și pentru asigurarea dezvoltării acestuia le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților legali/responsabililor legali ai acestuia. Ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea, educarea și întreținerea copilului.” De asemenea, art. 58 alin. (1) din Codul familiei nr. 1316/2000 „părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat”.

În acest sens, având în vedere răspunderea comună pentru creșterea, educarea și întreținerea copilului, reiese firesc că în eventualitatea în care un părinte deplasează/reține copilul în alt loc decât cel al reședinței sale obișnuite în dezacord cu celălalt părinte/reprezentant legal, încalcă dreptul acestuia din urmă.

	<p>La noțiunea „deplasarea ilicită”, cuvintele „confirmat notarial” nu corespunde terminologiei juridice, care de fapt se referă la <i>autentificarea notarială</i> a declarației reprezentantului legal.</p> <p>Noțiunea „domiciliul copilului” în forma prevăzută în proiect urmează a fi revizuită, deoarece creează confuzii și nu reflectă în totalitate esența noțiunii date care este definită în art. 40 din <i>Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002</i>. Subsidiar, potrivit art. 38 din <i>Codul Civil al Republicii Moldova</i>, domiciliul</p>	<p>Astfel, această cerință ar asigura o protecție veritabilă a copilului și ar preveni situațiile în care un părinte își scoate copilul peste hotarele țării fără consimțământul celuilalt părinte/reprezentant legal, fapt care este susceptibil să dăuneze armoniei în familie și să cauzeze stres emoțional și/sau traume psihologice copilului.</p> <p>Adițional, subliniem că „deplasarea ilicită a copilului” nu se va considera automat în momentul traversării hotarului, dar din momentul când instanța de judecată se va expune în acest sens, dar pentru a ajunge la această etapă este necesar de prezentat probe concludente în acest sens.</p> <p>Se acceptă parțial. Textul „confirmat notarial” a fost înlocuit cu textul „legalizat notarial”.</p> <p>Se acceptă parțial. Noțiunea a fost ajustată pentru a reflecta în totalitate esența noțiunii de la art. 40 din Codul Civil. Totodată, în sensul Convenției, accentuăm că conceptul de „reședință obișnuită a copilului” nu poate fi limitat strict la domiciliul persoanei. Acest fapt reiese din</p>
--	---	--

	<p>persoanei fizice este locul unde aceasta își are reședința obișnuită.</p> <p>Definiția noțiunii „dreptul de vizitare” se va corela prevederilor art. 5 lit. b) din <i>Convenție</i>.</p>	<p>faptul că tratatul menționat nu stabilește definiția acestui concept. Mai mult, potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene reședința obișnuită a copilului trebuie să fie stabilită pe baza unui ansamblu de împrejurări de fapt specifice fiecărui caz în parte (<u>cauza nr. 523/07</u>). De asemenea, Curtea a reținut că noțiunea „reședință obișnuită” trebuie interpretată în sensul că respectiva reședință corespunde locului care exprimă o anumită integrare a copilului într-un mediu social și familial. Este de competența instanței naționale să determine reședința obișnuită a copilului, ținând seama de ansamblul împrejurărilor de fapt specifice fiecărui caz în parte (<u>cauza nr. C-497/10 PPU</u>).</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Definiția noțiunii corespunde prevederilor art. 5 lit. b) din <i>Convenție</i>. Această prevedere din tratat stabilește că dreptul de vizitare „include dreptul de a duce copilul pentru o perioadă limitată de timp în alt loc decât cel al reședinței sale obișnuite”. Astfel, potrivit <u>raportului explicativ la Convenție</u>, „este clar că nu se intenționează ca Convenția să excludă toate celelalte modalități de exercitare a drepturilor de vizitare”.</p>
--	---	--

	<p>Lit. c), d) și l) ale art. 4 sugerăm a fi excluse în măsura în care acestea <i>a priori</i> nu corespund sensului de principiu.</p> <p>Pentru aplicarea corectă a prevederilor <i>Convenției</i>, la art. 6 alin. (1) lit. h), cuvintele „în condițiile legii înapoierea copilului” se vor substitui cu textul „dacă va fi necesar și oportun, înapoierea fără pericol a copilului”.</p> <p>La art. 6 alin. (1) lit. g) noțiunea „participarea unui avocat” nu este una certă și nu reflectă statutul juridic al raporturilor juridice în care este antrenat avocatul. Recomandăm utilizarea sintagmei „prin oferirea asistenței juridice calificate de către un avocat”.</p> <p>La art. 7 alin. (1), cuvântul „sprijinul” se va substitui cu cuvântul „suport”, iar după cuvintele „autorității</p>	<p>Nu se acceptă. Aceste trei principii se regăsesc și în <i>Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți</i>, care a trecut toate procedurile de legiferare.</p> <p>Nu se acceptă. „În condițiile legii” presupune respectarea tuturor cerințelor și rigorilor stabilite de legea în discuție. Astfel, notăm că unele prevederi din proiect au fost modificate pentru a asigura faptul că înapoierea se va dispune ținând cont de mai multe standarde și condiții, inclusiv asigurarea faptului că copilul nu va fi pus în pericol la întoarcerea în statul reședinței sale obișnuite.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	--

centrale” se va completa cu cuvintele ”a Republicii Moldova”, în vederea redactării normei.

Alin. (2) din același articol se va completa în sensul stabilirii formulării cererii inclusiv de către autoritatea centrală din Republica Moldova pentru implementarea prevederilor *Convenției*.

Cu referire la alin. (3) care prevede că „Curtea de Apel Chișinău poate coopera cu autoritățile statului” considerăm oportună revizuirea sau, după caz, excluderea acestuia, deoarece, potrivit art. 4 din *Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească*, instanțele judecătorești îndeplinesc justiția în scopul apărării și realizării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor și ale asociațiilor acestora, ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor.

Nu se acceptă.

În formula propusă la alin. (2) din art. 7, nu se face deosebire între autoritatea centrală a Republicii Moldova și autoritatea centrală din străinătate. Astfel, ambele sunt în drept să formuleze cereri pentru implementarea prevederilor *Convenției*.

Nu se acceptă.

Această cooperare este necesară în eventualitatea în care instanța mai are nevoie de informații sau documente suplimentare pentru justa soluționare a cauzei. În acest sens, această cooperare poate fi făcută în mod direct cu autoritățile naționale și ale statului în care copilul își are reședința obișnuită, sau prin intermediul autorității centrale. Necesitatea de a reglementa posibilitatea acestei cooperări a reieșit inclusiv din mai multe considerente practice cu care s-au confruntat autoritățile în procesul soluționării cazurilor de deplasare/reținere ilicită.

De asemenea, important de subliniat că Ministerul Muncii și Protecției Sociale a decis

Art. 8 se va revizui în sensul completării subiecților cu drept de sesizare pe faptul deplasării în străinătate sau reținerii ilicite a copilului cu „organismele/organizațiile” care au ca scop protecția copiilor (observație valabilă pentru toate cazurile similare).

Prevederile art. 9 se vor comasa cu prevederile art. 13 în sensul reglementării procedurii privind înapoierea copilului în statul reședinței sale obișnuite atunci când acesta se află pe teritoriul Republicii Moldova, cât și în cazul în care copilul se află pe teritoriul altui stat parte la *Convenție*.

Cu referire la alin. (4) din art. 9, norma dată urmează a fi revizuită, deoarece potrivit prevederilor art. 24 din *Convenție*, orice cerere, comunicare sau alt document se trimite, în limba originală, autorității centrale a statului solicitat și însoțite de o traducere în limba oficială sau într-una dintre limbile oficiale ale acestui stat ori, dacă aceasta traducere este greu realizabilă, de o traducere în limbile franceză sau engleză. Autoritatea centrală a Republicii Moldova nu

din start antrenarea și judecătorilor din cadrul Curții de Apel Chișinău în tot procesul de elaborare a prezentului proiect de lege, care au susținut versiunea propusă spre avizare.

Se acceptă parțial.

Subiecții cu drept de sesizare au fost completate cu „organismele”.

Se acceptă.

Nu se acceptă.

Potrivit raportului explicativ al Convenției, norma de la art. 24 „reglementează doar comunicările între autoritățile centrale. În consecință, cererile și alte documente trimise autorităților judiciare sau administrative interne vor trebui să fie conforme cu normele privind traducerea prevăzute de legislația fiecărui stat”. Mai mult, constatăm că în practică această cerință de a traduce documentele expediate în

	<p>poate să-și rezerve dreptul de a examina doar actele depuse în limba română.</p> <p>Conform alin. (5) art. 9, în cazul în care cererea întrunește condițiile prezentului articol, autoritatea centrală a Republicii Moldova depune această cerere la Curtea de Apel Chișinău. Prevederile în cauză se vor completa sub aspectul reglementării procedurii înapoierii de bună voie a copilului, or, potrivit art. 10 din <i>Convenție</i>, autoritatea centrală a statului unde se află copilul va lua sau va face să se ia orice măsură susceptibilă să asigure înapoierea acestuia de bunăvoie.</p> <p>Prevederile art. 12 se vor aduce în concordanță cu <i>Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat</i>.</p> <p>Cu referire la art. 14 alin. (2), nu este clar sensul noțiunii „instrumentarea cererii”, or aceasta nu corespunde terminologiei juridice consacrate.</p> <p>Alin. (3) ține de obiectul de reglementare al <i>Codului de procedură civilă</i>, care stabilește temeiurile de restituire a cererii.</p>	<p>limba statului solicitat este impusă de mai multe state membre ale Convenției.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă parțial. Prevederile proiectului de lege au fost ajustate în conformitate cu sugestiile/obiecțiile CNAJGS care a fost, de asemenea, implicat în procesul de avizare.</p> <p>Se acceptă. Termenul „instrumentarea” a fost exclus.</p> <p>Nu se acceptă. Acest alineat a fost inclus la propunerea reprezentanților Curții de Apel Chișinău și a</p>
--	---	---

La art. 15 alin. (3), privind caracterul contradictoriu a procedurii judiciare, este superfluu în condițiile în care acest principiu este reglementat în *Codul de procedură civilă*.

Art. 17 alin. (1) dublează prevederile *Codului de procedură civilă* cu privire cerințele de supralegalizare a actelor emise de autoritățile din străinătate.

La art. 17 alin. (2) sintagma „poate ține seama” (de legea străină pertinentă) are un caracter imprevizibil, în contextul în care instanța de judecată este obligată să aplice legea națională sau tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

reieșit din problemele practice cu care aceștia s-au confruntat în situațiile în care cererile înaintate nu vizează înapoierea copilului aflat pe teritoriul Republicii Moldova.

Nu se acceptă.

Acest alineat vine să asigure o calitate mai bună a legii și să prevină oricare eventuale interpretări eronate cu privire necesitatea participării persoanei despre care se susține că a deplasat sau a reținut ilicit copilul în Republica Moldova.

Nu se acceptă.

Această lege are ca scop să ofere un cadru cuprinzător atât pentru cetățenii Republicii Moldova, cât și pentru justițiabilii și organizațiile/autoritățile din străinătate. Mai mult, aceste prevederi au fost incluse la propunerea reprezentantului MJ în cadrul ședințelor Grupului de lucru.

Nu se acceptă.

Sintagma menționată are în vedere faptul că instanța de judecată se poate sprijini pe hotărârile judiciare sau administrative străine pertinente emanând de la autoritățile statului în care copilul își are reședința obișnuită, hotărâri

	<p>La art. 18 alin. (1) textul „poate lua, prin încheiere” este impropriu terminologiei juridice.</p>	<p>care se fundamentează pe legea statului respectiv. În cazul în care Republica Moldova este statul solicitat, aceasta trebuie să decidă cu privire la înapoierea/neînapoierea copilului în statul reședinței sale obișnuite. Acest fapt poate fi făcut doar în baza prevederilor legale ale aceluia stat, precum și a deciziilor pronunțate de autoritățile sale. Mai mult, chiar și articolele 7 lit. e) și 8 lit. f) și 14 din Convenție sugerează acest fapt, or prezentarea legislației străine împreună cu cererea de înapoiere a copilului este o cerință impusă de Convenție cu scopul de a demonstra că fapta constituie o deplasare/reținere ilicită a copilului. De asemenea, legislația în vigoare admite acest fapt, or potrivit art. 5 alin. (2) din Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească, prevede că: „...legile altor state se aplică numai în modul prevăzut de legislația Republicii Moldova și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte”.</p> <p>Se acceptă. Termenul „lua” a fost înlocuit cu termenul „dispune”.</p>
--	---	--

La art. 19 alin. (2), se vor revizui cuvintele „Instanța de judecată va fixa”, pentru că este contrară terminologiei juridice. Termenul „de două săptămâni” este incert și lipsit de precizie, astfel încât sugerăm fixarea unui termen exact. Totodată, la stabilirea cuantumului amenzii civile, autorul proiectului urmează să argumenteze stabilirea acestei mărimi.

Art. 20 alin. (2) se va revizui și se va aduce în concordanță cu prevederile art. 308¹² „Comunicarea hotărârii judecătorești” din *Codul de procedură civilă* (observație valabilă și pentru alin. (4) și art. 24).

Se acceptă parțial.

Termenul „fixa” a fost înlocuit cu termenul „stabili”. Termenul de până la două săptămâni stabilește un prag maximum, iar acesta este necesar pentru a lăsa o marjă instanței de judecată pentru a decide dacă înapoierea trebuie să fie făcută într-un termen și mai restrâns, în funcție de circumstanțele fiecărui caz particular. Totodată, cuantumul amenzii a fost argumentat în notă. Amintim că Convenția impune un termen maxim de 6 săptămâni pentru luarea deciziilor corespunzătoare în vederea soluționării cazului în fond.

Se acceptă parțial.

Normele în discuție au fost revizuite pentru a reflecta că dispozitivul hotărârii se comunică părților în ziua în care a fost pronunțat, iar hotărârea integrală - în termen de 48 de ore de la data redactării hotărârii integrale. Potrivit art. 5 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, normele juridice speciale sunt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

La alin. (3), cuvintele „Hotărârea este supusă recursului” se va substitui cu textul „Hotărârea poate fi atacată cu recurs”.

Prevederile art. 22 se vor exclude, deoarece lipsa unui răspuns din partea autorității solicitante sau a persoanei care a formulat cererea nu constituie temei pentru încetarea examinării cazului de înapoiere a copilului. Or, reglementarea dată contravine normelor statuate în *Convenție*.

Cu referire la art. 23, Curtea de Apel nu pronunță hotărâri prin care să confirme sau să infirme dacă, potrivit legislației Republicii Moldova, deplasarea ori reținerea copilului s-a făcut cu încălcarea unui drept de custodie. Astfel, conform art. 15 din *Convenție*, autoritățile judiciare sau administrative ale unui stat contractant pot cere, înainte de a dispune înapoierea copilului, ca reclamantul să înfățișeze o hotărâre sau o atestare emanând de la autoritățile statului în care se afla reședința obișnuită a copilului, prin care să se constate ca deplasarea sau neînapoierea era ilicită, în

Se acceptă.

Nu se acceptă.

Pentru procesarea în mod prompt a cererii recepționate de autoritatea centrală a Republicii Moldova, este firesc ca partea solicitantă să fie implicată pe tot parcursul procesului și să furnizeze informații/documente suplimentare, după caz. Mai mult, notăm că acest refuz nu împiedică partea solicitantă să se adreseze încă o dată autorității centrale a Republicii Moldova sau să se adreseze direct instanței de judecată.

Nu se acceptă.

Prevederile în discuție tocmai vin să-i acorde această posibilitate Curții de Apel să emită o hotărâre prin care să confirme sau să infirme dacă, potrivit legislației Republicii Moldova, deplasarea ori reținerea copilului s-a făcut cu încălcarea unui drept ține de încredințarea acestuia. De asemenea, asemenea prevederi sporesc eficacitatea cooperării între autoritățile naționale și cele străine și asigură o soluționare mai justă a cauzelor ce privesc deplasarea/reținerea ilicită a copiilor.

	<p>măsura în care aceasta hotărâre sau atestare poate fi obținută în acest stat.</p> <p>La art. 24, examinarea cererilor privind exercitarea dreptului de vizitare a copilului fac obiectul de reglementare al <i>Codului de procedura civilă</i>.</p> <p>La art. 25 alin. (1), nu este clar despre ce garanții ar fi vorba și care ar fi caracterul acestora, atunci când autorul face trimitere la „garanții pentru a asigura înapoierea de bunăvoie a copilului în Republica Moldova”. Este de remarcat faptul că <i>Codul de procedură civilă</i> nu operează cu termenul de „garanții”.</p> <p>La art. 26: La intentarea proceselor de judecare a litigiilor de drept (procedura contencioasă), se depune cerere de chemare în judecată, iar în cauzele necontencioase, se depune</p>	<p>Nu se acceptă. Această lege are ca scop să ofere un cadru cuprinzător atât pentru cetățenii Republicii Moldova, cât și pentru justițiabilii și organizațiile/autoritățile din străinătate. Scopul acesteia este de a reglementa întreaga procedură privind înapoierea copilului în statul reședinței sale obișnuite și exercitarea dreptului de vizitare a copilului într-o singură lege. Or, prevederile acestui proiect nu contravin prevederilor introduse în 2020 în <i>Codul de procedură civilă</i>, ci vin să le lărgescă.</p> <p>Se acceptă. Termenul „garanție” a fost substituit cu termenul de „cauțiune”, iar articolul în discuție a fost ajustat în conformitate cu prevederile <i>Codului de procedură civilă</i>.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	--	--

cerere. Se va ține cont că în formă de încheiere se emite dispoziția primei instanțe prin care nu se soluționează fondul cauzei.

Codul de procedură civilă nu oferă în competența instanței de judecată dispunerea consilierii psihologice în procedura specială privind exercitarea dreptului de vizitarea a copilului.

Suplimentar, în conformitate cu art. 293² alin. (2) lit. b) din *Codul de procedură civilă*, la cererea privind înapoierea copilului în statul reședinței sale obișnuite și cea privind exercitarea dreptului de vizitare a copilului se anexează raportul de evaluare psihologică a copilului, în cazul în care pârâtul sau reclamantul consideră că satisfacerea sau nesatisfacerea integrală ori parțială a cererii va avea efecte negative asupra copilului. În contextul în care copilul este suspus o dată evaluării psihologice prin care se constată eventualele efecte negative asupra copilului, nu se consideră oportună supunerea repetată a minorului unei consilieri psihologice. De asemenea, nu este clar cum se va proceda dacă urmare a consilierii psihologice, copilul

La art. 26 alin. (2) textul „Cererea de chemare în judecată” a fost înlocuit cu termenul „Cererea”. Totodată, termenul „încheiere” a fost substituit cu „hotărâre”.

Nu se acceptă.

Prevederile proiectului de lege tocmai vin să-i ofere instanței de judecată competența de a dispune consilierea psihologică a copilului în procedura specială privind exercitarea dreptului de vizitarea a copilului.

Nu se acceptă.

Prevederile vizate stabilesc că instanța de judecată „poate” dispune urmarea unui program de consiliere psihologică, în cazul în care copilul refuză constant contactul cu unul dintre reprezentanți legali sau manifestă sentimente de aversiune față de acesta. Astfel, instanța de judecată va decide, de la caz la caz, necesitatea urmăririi unui asemenea program în funcție de toate circumstanțele cauzei. Oferirea unei asemenea posibilități este necesară pentru a asigura o protecție adecvată a copilului prin prisma bunăstării mintale, pentru a putea depista cauza refuzului contactului, inclusiv eventuale abuzuri comise asupra lui, și pentru a

	<p>refuză contactul cu persoana ce solicită exercitarea dreptului de vizitare a copilului.</p> <p>Cu referire la comunicarea raportului autorității centrale ale Republicii Moldova, considerăm judicios de a fi realizată de către psihologul care a întocmit raportul respectiv.</p> <p>La art. 27, textul „În funcție de împrejurări” este lipsit de previzibilitate.</p>	<p>întreprinde măsurile corespunzătoare ca urmare a raportului privind evaluarea psihologică finală. Cu privire la lipsa de claritate despre cum se va proceda dacă urmare a consilierii psihologice, copilul refuză contactul cu persoana ce solicită exercitarea dreptului de vizitare a copilului, acest fapt va depinde de particularitățile fiecărui caz în sensul măsurilor care vor trebui întreprinse, care deja nu s-ar încadra în contextul prezentei legi și sunt reglementate de alte acte normative în domeniul protecției copilului.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. Legislația nu poate să prevadă expres toate împrejurările care pot apărea în legătură cu exercitarea dreptului de vizitare a copilului. Curtea Constituțională a reiterat în mod constant în jurisprudența sa că legislația nu poate să abunde în texte explicative. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept există un element inevitabil de</p>
--	--	---

	<p>Proiectul actului normativ, însoțit de nota de fundamentare și, după caz, de alte acte, se va transmite spre avizare inclusiv autorităților/instituțiilor responsabile de aplicarea prevederilor conținute în proiect (Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea de Apel Chișinău).</p>	<p>interpretare. Astfel, îi va reveni autorității centrale a Republicii Moldova să decidă în funcție de împrejurările fiecărui caz particular cu privire la solicitarea asistenței și cooperării pentru verificarea condițiilor în care are loc vizita.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Avizare și consultare publică repetată</p>		
<p>Ministerul Afacerilor Interne (Scrisoarea nr. 40/3903 din 2 octombrie 2024)</p>	<p>Comunică următoarele recomandări: Revizuirea denumirii proiectului de lege, prin exprimarea cu claritate a obiectului reglementării, precum și stabilirea expresă la art. 1 a obiectului și scopului legii.</p> <p>Evitarea potențialelor dificultăți în aplicarea unor norme aflate în contradictoriu, pe deoparte, art. 1 alin. (2) din <i>Legea nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și</i></p>	<p>Nu se acceptă. Denumirea proiectului de lege reflectă scopul acestuia, și anume protecția copiilor împotriva deplasării și reținerii ilicite, în conformitate cu spiritul Convenției de la Haga din 1980. Aceeași remarcă este valabilă și pentru articolul 1 care descrie în termeni clari obiectul și scopul urmărit prin proiectul de lege vizat.</p> <p>Se acceptă. A fost inclus un alin. (2) la articolul 29 din proiectul de lege, prin care articolul 1 alin. (2)</p>

intrarea în Republica Moldova, potrivit căruia minorii au dreptul de a ieși și intra pe teritoriul Republicii Moldova numai însoțiți de unul dintre reprezentanții legali și, pe de altă parte, proiectul de lege supus avizării, care necesită acordul scris confirmat notarial al celuilalt reprezentant legal.

La articolul 18 alin. (1) și (2) din proiectul de lege, textul „încheiere nesupusă niciunei căi de atac” se va substitui cu textul „act de dispoziție”.

Articolul 18 alin. (3) din proiectul de lege, va conține următorul text: „(3) Măsurile prevăzute la alin. (2) se dispun pe un termen de 6 luni. Dacă este necesară menținerea restricțiilor pe un termen mai mare, aceasta poate fi aplicată în mod repetat în urma unui demers motivat al reclamantului, dar nu mai mult de 3 ori în cadrul procesului”.

din *Legea nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova* este completat și armonizat la prevederile legii vizate.

Se acceptă.

Nu se acceptă.

Măsurile în discuție nu pot fi dispuse pentru un termen atât de mare, dat fiind faptul că acestea se aplică doar pe parcursul procesului. Or, proiectul de lege prevede termeni expresi restrânși pentru desfășurarea procedurilor care nicidecum nu pot atinge un termen atât de lung ca 6 luni. Astfel, instanța de judecată soluționează cauza în fond în termen de 10 zile lucrătoare de la data admiterii cererii, și pronunță hotărârea motivată într-un termen de 14 zile. De asemenea, termenul pentru executarea obligației de înapoiere a copilului nu poate fi mai mare de două săptămâni de la pronunțarea hotărârii.

	<p>Completarea după alin. (3) cu următorul cuprins: „Copia de pe actul de dispoziție prin care se dispun măsurile prevăzute de alin. (2) se transmite imediat Agenției Servicii Publice în cazul interzicerii eliberării unui document de călătorie pentru copil, iar Inspectoratului General al Poliției de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne în cazurile ridicării pașaportului copilului sau a altui document de călătorie și interzicerii traversării de către copil a hotarelor Republicii Moldova.”</p> <p>Excluderea cuvântului „civile” de la art. 19 alin. (2) din proiectul de lege și înlocuirea sintagmei „cuprinse între 100 și 200 de unități convenționale” cu sintagma „conform legislației”, or potrivit legislației naționale, sancțiunile contravenționale sunt stabilite în Codul contravențional.</p>	<p>Se acceptă. Textul propus a fost integrat la articolul 18 alin. (3) din proiectul de lege.</p> <p>Se acceptă parțial. A fost exclus cuvântul „civile”. Totodată, se consideră necesar de menținut sintagma „cuprinse între 100 și 200 de unități convenționale” pentru a stabili o limită clară a amenzii pe care instanța o poate aplica. Mai mult, constatăm că în alte legi, la fel, este prevăzută posibilitatea aplicării de amenzi. Cu titlu de exemplu, menționăm <i>Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public</i> (articolul 29).</p>
<p>Ministerul Afacerilor Externe (Scrisoarea nr. DI/3/041-10001 din 24 septembrie 2024)</p>	<p>Lipsa de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se acceptă.</p>

Ministerul Finanțelor (Scrisoarea nr. 04/1-06/1523/656 din 1 octombrie 2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Centrul de Armonizare a Legislației (Scrisoarea nr. 31/02-69-11164 din 7 octombrie 2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Curtea Supremă de Justiție (Scrisoarea nr. 605 din 23 septembrie 2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Curtea de Apel Chișinău (Scrisoarea nr. 4-35/4-2166 din 25 septembrie 2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (Scrisoarea nr. 130 din 20 septembrie 2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești (Scrisoarea nr. 737 din 26 septembrie 2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Agencia Servicii Publice (Scrisoarea nr. 01/1074 din 2 octombrie 2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.

<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova (Scrisoarea nr. 340 din 3 octombrie 2024)</p>	<p>Comunică că proiectul definitivat a Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite poate fi propus pentru aprobare.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Expertizare</p>		
<p>Ministerul Justiției (Raportul de expertiză juridică nr. 04/1-8777 din 3 octombrie 2024)</p>	<p>Comunică următoarele recomandări:</p> <p>Potrivit art. 1 alin. (2) din <i>Legea nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova</i>, minorii au dreptul de a ieși și de a intra în Republica Moldova numai însoțiți de unul dintre reprezentanții lor legali sau de un însoțitor, desemnat prin declarație de către reprezentantul legal a cărui semnătură se legalizează de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție. Prin proiect se propune instituirea declarației obligatorii inclusiv pentru reprezentanții legali ai copilului în cazul ieșirii și intrării în Republica Moldova pentru un termen mai mare de 30 zile. Astfel, pentru a exclude contradicția dintre aceste 2 legi, propunem la art. 1 alin. (2) din <i>Legea nr. 269/1994</i> să se facă trimitere la prevederile <i>Legii privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite</i>.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>A fost inclus un alin. (2) la articolul 29 din proiectul de lege, prin care art. 1 alin. (2) din <i>Legea nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova</i> este completat și armonizat cu prevederile legii vizate.</p>

	<p>Cu referire la art. 25 alin. (1) din proiectul de lege, se va examina opțiunea substituirii textului „persoana fizică, instituția sau organismul din străinătate” cu termenul „reprezentantul legal al copilului”.</p> <p>Având în vedere elementul de extraneitate, se va examina oportunitatea depunerii echivalentului în valută străină a sumei cauțiunii stabilite în lei. Totodată, urmează a fi elucidate și aspectele referitoare la contul pe care urmează a fi depusă cauțiunea.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Articolul 25 alin. (1) din proiectul de lege a fost ajustat pentru a reflecta că cauțiunea se depune la executorul judecătoresc responsabil de executarea hotărârii, conform competențelor teritoriale. Totuși, nu se consideră oportun de a reglementa în proiectul de lege depunerea cauțiunii în valută străină, deoarece contul executorului judecătoresc este în monedă națională. Mai mult, ce ține de aspectul practic, în cazul în care reprezentantul legal beneficiar al dreptului de vizitare depune cauțiunea prin transfer în valută, aceasta va fi automată convertită în lei.</p>
<p>Centrul Național Anticorupție (Raportul de Expertiză Anticorupție nr. EHG24/10013 din 30 septembrie 2024)</p>	<p>Comunică următoarele recomandări: Avizarea proiectului de către Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, deoarece este autoritatea responsabilă de asigurarea implementării prevederilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului și ale altor tratate internaționale din domeniu la care statul este parte.</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>Excluderea cuvântului „lucrătoare” de la art. 15 alin. (2) și art. 24 alin. (4) din proiect, astfel evitând crearea unui conflict normativ, dat fiind faptul că art. 293⁴ alin. (1) din Codul de procedură civilă nu specifică mențiunea „lucrătoare”.</p> <p>Excluderea expresiei „sau în cazul în care instanța este convinsă de acest lucru în alt mod” de la art. 19 alin. (4) din proiect, deoarece este o formulare ambiguă și interpretabilă, întrucât nu oferă siguranța că situația susceptibilă să pună în pericol fizic sau psihic copilul, a fost înlăturată și că acesta după înapoiere va fi tratat corespunzător sau că nu va exista pericol pentru viața și integritatea sa.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Această expresie, precum și întregul alineat în care se regăsește, reflectă întocmai prevederile art. 27 alin. (3) din <i>Regulamentul (UE) 2019/1111 al Consiliului din 25 iunie 2019 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind răpirea internațională de copii (reformare)</i>.</p> <p>Or, potrivit dreptului UE, prevederile regulamentelor UE sunt direct aplicabile în fața autorităților naționale unui stat membru. De vreme ce statul se află pe calea integrării europene, este oportun de integrat prevederile <i>acquis</i>-ului în legislația națională, astfel încât acestea să poată fi aplicate și până la dobândirea statutului de țară membră a UE.</p> <p>Totodată, articolul 19 alin. (1) din proiectul de lege a fost completat pentru a stabili în mod expres că poate fi dispusă înapoierea copilului doar cu condiția ca acest fapt să nu-l expună unui pericol fizic sau psihic sau în orice alt chip</p>
--	--	--

		să nu-l situeze într-o situație intolerabilă. Această completare va oferi o garanție suplimentară că instanța de judecată trebuie să se asigure de lipsa vreunui pericol pentru copil atunci când dispune înapoierea acestuia.
--	--	--

Secretar de Stat

Digitally signed by Cușca Vasile
Date: 2024.10.11 16:41:40 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Vasile CUȘCA